

ARCHEOLOGICKÝ ÚSTAV AKADEMIE VĚD ČESKÉ REPUBLIKY
BRNO

PŘEHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

nepřinesla žádné doklady osídlení. Ve východní části sondy se nacházela pod krycí vrstvou v hloubce 60-80 cm jílovitá hlína s uhlíky a Fe-čočkami. Sonda II/1989 o rozměrech 4 x 1,5 m byla položena v severní části lokality. Sonda III/1989 měla rozměry 4,5 x 1,5 m a nebyla z časových důvodů zcela dokončena. Při výzkumu byla získána menší kolekce zlomků keramiky, kterou lze podle profilace okrajů rámcově datovat do 14.-15. století. Několik atypických pravěkých (?) střepů neumožňuje prozatím vyslovit bližší závěry o případném starším osídlení lokality.

Erforschung einer mittelalterlichen Feste in Javorník-Ves (Jauernig-Dorf, Bez. Šumperk). Im Juli wurde die erste Saison der Feststellungsgrabung der mittelalterlichen Feste eröffnet. Die Grabung knüpfte an die vorherige topographische und geophysikalische Erforschung aus dem Jahre 1984. Die Suchgräben I-III/1989 durchschnitten den Verlauf des ursprünglichen Grabens und den Rand eines Teiles der Feste auf der Gipfelloge. Die gewonnene Keramik datiert die Lokalität rahmenhaft in das 14.-15. Jahrhundert.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM STŘEDOVĚKÉHO SÍDLA VOLENOV (k.ú. Suchá Loz, okr. Uh.Hradiště)

Miroslav P l a č e k , Hodonín

(Obr. 28)

Zbytky opevněného sídla zv. "Hrádek" zabírají zalesněný výběžek v záhybu potoka asi 400 m jižně od dvora Volenov, který stojí na místě zaniklé středověké osady (Nekuda 1961, 34). Hrádek má klasické jednodílné uspořádání, jeho obytný areál má přibližně tvar čtverce se zaoblenými rohy (25,5 x 25,5 m) a je ze dvou stran obklopen příkopem (š. 16-17 m) a valem. Na třetí jižní straně val přechází v terénní stupeň nad potokem. Vrcholová plošina nemá vedle zbytku štítového valu žádné stopy zástavby. Úzká terasa na jihu navazující na zářez do jádra lokality může být pozůstatkem původního vstupu. Poněkud zkreslený půdorys uvádí J.L.Červinka (1942) a V. Nekuda a J. Unger (1981, 317).

Lokalita se v historických zprávách objevuje až k r. 1600 jako pustá (ZDB 1953, s. 647). Vesnice se uvádí v roce 1351, kdy ji již jako pustou daroval markrabě Jan Jindřich Uh. Brodu (CDM VIII, 97). Vzhledem k nálezům keramiky ze 13. a 14. stol. (Nekuda - Unger 1981, 318) můžeme předpokládat vznik sídla ve 2. pol. 13. stol. a zánik před polovinou století následujícího.

L i t e r a t u r a :

CDMVIII: Codex diplomaticus et epistolaris Moraviae, ed V. Brandl, Brünn 1874.

Červinka, I. L. 1942: Zapomenuté hrady, hrádky a tvrze moravské. Rkp uloženy v archivu AÚ Brno, Brno 1942.

Nekuda, V. 1961: Zaniklé osady na Moravě v období feudalismu. Brno.

Nekuda, V. - Unger, J. 1981: Hrádky a tvrze na Moravě. Brno.

ZDB, 1953: Moravské zemské desky 1567-1632, kraj olomoucký, ed. Matějck. Praha.

Oberflächenuntersuchung des mittelalterlichen Sitzes Volenov (Kat. Geb. Suchá Loz, Bez. Uh. Hradiště). Den Rest des befestigten Sitzes "Hrádek", der zur mittelalterlichen Niederlassungswüstung Volenov gehörte, bildet eine quad-

ratische Anhöhe im Ausmaß von 25,5 x 25,5 m, die ursprünglich von drei Seiten mit einem Graben und Wall umgeben war. Sie ist in einer Bachbiegung situiert. Anhand der Funde kann über die Existenz des Sitzes in der 2. Hälfte des 13. Jh. und im 14. Jh. erwogen werden.

ŘANĚ STŘEDOVĚKÉ SÍDLIŠTĚ U ČIKOVA (okr. Třebíč)

Lumír P o l á č e k , AÚ ČSAV Brno

(Obr. 27)

Z. Beneš z Jinošova předal Archeologickému ústavu keramiku, kterou sesbíral na poli u Čikova¹. Sídliště se nachází 2 km jižně od obce v polní trati "V lavičné". Nálezy se zde koncentrují v páscech tmavé zeminy a představují převážně keramiku, ojediněle mazanici nebo strusku. Keramika, vyrobená ve většině případů z tuhé hmoty, je zdobená nejčastěji obvodovými žlábkami, radélkovou výzdobou, méně vlnicemi, vřepy nebo vpichy. Mezi okraji naprosto převládají nahoru vytažené formy, často na vnější straně zdobené.

Profilace okrajů, způsob výzdoby i charakter užití hmoty ukazují na datování do 12. až poloviny 13. stol. Tím se řadí sídliště k vrstvě nejstaršího dosud archeologicky doloženého středověkého osídlení na středním toku Oslavy. Svým charakterem se keramika nejvíce blíží nálezům ze zaniklých osad na panství kláštera oslavanského (Měřínský 1976).

Poznámka:

1 Z. Benešovi děkuji za předání materiálu a doc.dr.B.Klímovi,DrSc. za jeho poskytnutí ke zpracování.

L i t e r a t u r a :

Měřínský, Z. 1976: Zaniklé středověké osady na panství kláštera oslavanského (Vývoj a změny struktury osídlení), AH-1, 109-120.

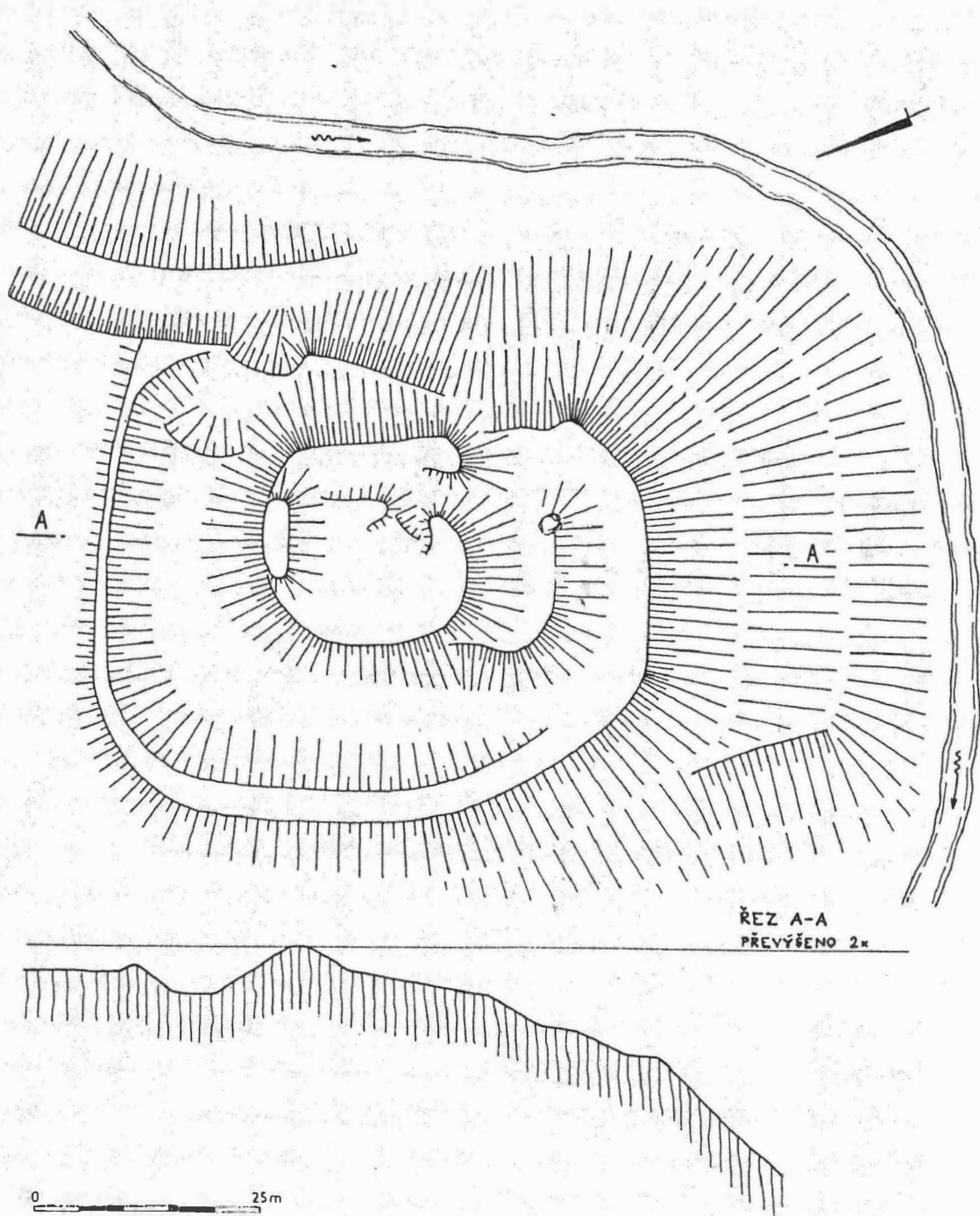
F r ü h m i t t e l a l t e r l i c h e S i e d l u n g b e i Č i k o v (B e z . T ř e b í č) . Dem archäologischen Institut wurden Keramikfunde übergeben, die in der Feldflur "V lavičné" bei Čikov gesammelt worden waren. Die Randprofilierung, die Art der Verzierung, sowie der Charakter der verwendeten Maße weisen auf eine Datierung in das 12. bis Mitte des 13. Jh. hin. Dadurch reiht sich die Siedlung zur Schicht der ältesten archäologisch bisher belegten mittelalterlichen Besiedlung am mittleren Laufe der Oslava.

POVRCHOVÝ PRŮZKUM STŘEDOVĚKÉHO SÍDLA VE VLKOŠI (okr. Hodonín)

Miroslav P l a č e k , Hodonín

(Obr. 29)

Tvrz ve Vlkoší byla situována v místě zvaném Baba na rohu terénní terasy jižně od silnice Vlkoš-Kyjov nad východním okrajem vesnice. Z jedné strany byla vy-

Obr. 28.

Suchá Loz (okr. Uherské Hradiště), lokalita "Hrádek" u ZSO Volenov. Terénní náčrt.
 - Lokalität "Hrádek" bei der mittelalterlichen Dorfwüstung Volenov. Terrainskizze.

PREHLED VÝZKUMŮ 1989

BRNO 1993

- Vydává: Archeologický ústav AV ČR, Brno, Koliště 17/19
- Odpovědný redaktor: Dr. J. Tejral
- Redaktoři: Dr. Z. Himmelová, Dr. J. Stuchliková
- Překlady: Dr. R. Tichý, E. Tichá
- Kresby: A. Krechlerová
- Titulní list: nákončí v anglokarolinském stylu z Brna-Líšně, měř. 2 : 1
- Tisk: Tiskárna Gloria, Rosice u Brna
- Evidenční číslo: ÚVTEI - 73332
- Náklad: 450 ks — neprodejné
- Vydáno jako rukopis